

Magyar Imre:

A szépülő Budapest

Néhány éve külföldön szépségversenyt rendeztek a világ városai számára. Ennek az érdekes versenynek az volt a célja, hogy megállapítsák, melyik a világ 20 legszébb városa. És a világvárosoknak ebbe a szépségkirálynői sorozatába belekerült a mi Budapestünk is. Tehát a mindjobban fejlődő, nagyobbodó fővárosunkat a világvárosok között is előkelő hely illeti meg. És városunk királyi szépségét első sorban megkapó, tekintetét vonzó fekvése biztosítja számára. A Duna vonulata, Buda látványosságai, a Rózsadomb, a Vár és a Gellérthegy egyedülálló jellegzetessége. A külföldiek között mindig akadnak, akik valamelyik más világvárossal való hasonlatosságát vélik felfedezni, különösen a budai vidék egyes részeiben. A Rózsadomb és a Hármashatárhegy felé tekintve, sokaknak Nápoly képe csillan meg emlékezetében. Mások a gellérthegy Cita-dellátá most éppen a háború közepontjába került Honkong kiugró várhegyével hasonlítják össze. Persze mindez csak hasonlóság, lé-

nyegileg nem ugyanaz. Budapest utánozhatatlan karakterével, varázslatos tájszépségével egyedülálló a világ városai között.

Budapest, hogy úgy mondjuk, öröklött szépségén kívül az emberi szellem, az emberi tudás és kéz alkotta építészeti és művészi szépségekben is gazdag. Ez a gazdagság megnyilvánulhat a csakány alól megmenekült kis budai vízköves vagy a körút hívalkodó palotásorában. Ez a helyi szín és jelleg adja Budapestnek azt a különleges külőrlököl, amelyet akárcsak a természet gazdagságait, nem lehet utánozni, s amely csak itt van meg nálunk és csak itt szép és bámulat-keltő, máshol, Hongkongban, vagy Nápolyban építészeti anyagalmaz és észrevetésre sem érdemes ház-és utcalabirintus. Ott megint más az, ami szép. E tények felismerése készítette fővárosunk vezetőségét is arra az elhatározásra, hogy ki-domborítsuk mindazt, ami csak nálunk szép, aminek csak itt van helyi vonzóereje, gyönyörködtetésre-ösztönző pompázata és panorá-mája.

jellegzetessége a városnak? (Elvégre minden relativ. A fény sugar is visszagörbül, az elmélet szerint,

kiindulási helyére. Tehát a sugárút is lehet görbe.) Az egységes város-kép-sorozatban újjá építik majd a Mussolini-teret is. A Bécsi-úton, az óbudai régi temető mellett Árpád fejedelem-emlékére templomot emelnek. S az itt kialakuló teret egységes, művészi kiképzésű épületekkel szegélyezik. A Tabán szintén egységes tervek szerint épül fel.

Díszterek

A Duna két partja, mint természeti szépség is nagyszerűen érvényesül. A városzépítő tervek szerint azonban egységes városképpnek kell kifejlődnie a folyam mentén. Ezeket az elgondolásokat oly módon igyekeznek végrehajtani, hogy a Dunára való kilátást és bizonyos mértékig a víz tükrén való végig-látást biztosítsák. Felmerült már többször az a kívánság, hogy valahol az Országház mellett új hidat kellene építeni, amely tehermentesítene a Margit-hidat, azonkívül a teherforgalmat közelebb hozna a Lánchíd pesti és budai környéké-bez. Amde az új híd rontaná az a hangulatos városképet és a kilátást, amelyben most a szemlélőknek ezen a dunai partvidéken része van.

Gondol a főváros arra is, hogy

dísztereket létesítsenek. Van né-hány olyan terület, amely, ma is beillik a díszter-csokorba. Ezeket is még tovább szépítik és még új te-reket jelölnek ki erre a célra. A városfejlesztési program összeál-lítására kiküldött bizottság dísz-tereknek minősítette már a követ-kező teret: Batthyány-tér, Corvin-tér, Bécsikapu-tér, Kapisztrán-ter, Ince Pápa-tér, Szentháromság-tér, Dísz-tér, Szent György-tér, Palota-tér, Ybl Miklós-tér, Hősök tere, Kossuth Lajos-tér, Szabadság-tér, Szent István-tér, Eötvös-tér, Vigadó-tér, Eskü-tér. Persze a szépítés még sehol sem tökéletes. A háború után következnek majd a nagyobbarányú rendezési és szépítési munkálatok. A Vérmezőt, mint zöld területet fenntartják és különösen a kör-nyékét igyekeznek szépíteni.

Kilátó-útvonal

A fővárosi kertészet, amely a szépség-tervek jórészenek formába-öntője, rendkívül eredményes mun-kát végez már most is. Az idén készült el például a II. kerületben a Fenyves-út sétány, amelynek te-rülete 6.700 négyzetméter. A Széll Kálmán-téren, a Ferdinánd-hídnál, a Bocskay-úton és Brassói-úton és még számos területen pázsitotk és díszített kisebb-nagyobb területe-ket. Ebben az esztendőben 1200 da-rab sorfát ültettek ki különböző utcákra és utakra. A jövő évben is több, mint ezer díszfát helyeznek el a szépítésre kijelölt útvonalakon.

Gondoskodni kell aztán arról is, hogy ami szép ebben a városban, azt látni is lehessen. Ezt a célt szolgálja a kilátó-útvonal építése. Ez egymagában is külön érdekessége

lesz a fővárosnak, illetve a budai hegyvidéknek. Ez a gondolat ott testet a Farkasrétről a Svábhegyre vezető új út megépítésében. Az új útterületet itt úgy jelölték ki, hogy annak vonalából közvetlen kilátás nyíljon az ott elterülő hegy oldalra és aztán tovább a Dunára és a pesti oldalra. Később megépítik majd a Rózsadomb és a Gellérthegy kilátóútjait is. A rózsadombi út a Hármashatárhegyen és a Hírs-hegyen keresztül kapcsolódik bele a svábhegyi és jánoshegyi útbá. Külön tervek szerint történik majd Budapest székesfővárosunkban az utak megvilágítása is. Mert annak, ami Budapesten szép, nemcsak nap-világnál, hanem villanyfénynél is tökéletesen kell érvényesülnie.

Bár már ott tartunk, hogy ne lenne más gondunk, mint a szépülő Budapest problémája...

Művészeti és kortörténeti emlékek megmentése

Budapest székesfőváros az utóbbi időben különösképpen nagy figyelmel fordít a régebbi korból fennmaradt emlékek, művészeti szépségek konzerválására. Az új városrendezési törvény végrehajtása és a legújabb városfejlesztési tervek és programok kivétel mind annak szemelőtt tartásával történtek, hogy az értékesebb műemlékeket megmentsük a későbbi idők számára. Ilyen ugyan aránylag kevés akad, néhány közülük inkább ritkaságá-vál, mint helyi jellegzetességével tűnik ki. De mindenképpen értékes művészeti és kortörténeti emlékek ezek. A jövőbe néző városépítők inkább arra törekednek, hogy Budapest lehetését és helyi zamatát le-hessen érezni mindazokban az alkotásokban, amelyek arra hivatot-tak, hogy Magyarország fővárosát széppé, nevezetessé, vonzóvá tegyék. Ez az igyekezet nyilvánult meg már abban a cselekedetben is, hogy például a Vitézek terén épülő paloták egységes, magyaros kiképzésűek legyenek. És abban is, hogy a főváros által építendő új házak költségeinek 2%-át művészi kiképzésre fordítják. S ez a gondolat húzódik tovább az újabb városépítési tervek és szán-dékok irányvonalán végig. Amde le kell szegyezni, hogy nem elég a szán-dék hirdetése, hanem ennél az elv-nél meg is kell maradni és alkotá-sokat kell ezen a téren produkálni.

Ha nem utanozunk más városokat, hanem olyan városképet alakítunk ki, amely máshol nincs, akkor a világvárosok érdekességi és szépségrangsorában az eddiginél még előbbrevaló hely jut majd hazánk székvárosa számára.

Nézzünk néhány városzépítési tervet, csakugyan hozzájárul-e azok megvalósítása a város szébbé-tételéhez? A város díszére való műemlé-kek között leginkább templomok és középületek vannak. Azonkívül a Vár, ahol egész utcasorokat fent kíván tartani a városfejlesztési program. A fürdők régi épületeit is meg hagyják. Azután többek kö-zött a Károlyi-palota, a Nemzeti Kaszinó épülete, a Vármegegyéza mind sérthetetlen műemlékek. A Központi Városházának, az egykori invalidus palotájának városház-utcai része ma is a régi formájá-ban áll fenn. Ezt is meg kell óvni a szebb Budapest számára. Viszont a régi, rozoga házakat, hogy helyükbe újakat építhessünk, mielőbb le kell bontani. Erre nézve az új építészeti szabályzat is tartalmaz rendelkezéseket. A római-kori emlékeket a Via Antiqua mentén őrzik majd meg. Ez az út az Aquin-cumi múzeumtól a Szentendrei-úton végig a Nagyszombat-utcai amphitheatrumig terjed. Itt lesz a 2000 éves emlékek tárháza.

Dísz-útvonalat létesítenek a Belvárosban, lebontják a főpostát

Érdekes és talán célszerűnek is mondható tervek merültek fel a Belváros rendezésére. Egy aránylag szélesebb útvonalat, úgynevezett várostengelyt akarnak a Belváros ház-sorai között kiépíteni. Ez különle-ges kiképzéssel épül és dísz-utcaja lesz a város központjának. A ter-vek szerint a Szabadság-térről in-dul. A Bálvány-utcát kiszélesítik s ezen keresztül megy az Erzsébet-tér, Bécsi-utca, Petőfi Sándor-utca, Ferenciek-tere, Egyetem-utca, Kecskeméti-utca, át a Kálvin-térig. Ezen az útvonalon csak egységes típusú házakat lehet majd építeni. A Zrínyi-utcát szintén kiszélesítik. A két széles utca keresztvezésénél impozánsan bontakozik majd ki a

Bazilika, amelyet a háztömegek még ma is nagyrészt eltakarnak. Az Erzsébet-téren az új reprezen-tatív útvonal mellé, valami dísz-esebb középületet emelnek. Sokan vannak a várostervezők közül, akik a Nemzeti Színház új épületét szeretnék itt elhelyezni. A Petőfi Sándor-utcát is amennyire csak le-hetséges szélesebbé, levegősebbé óhajtják tenni. A főposta épületét lebontják. Ennek helyén díszteret létesítenek. Nagyszerűen fog érvé-nyesülni a Városházának idénző megmaradó műemlékrésze. A Kál-vin-teret, amelybe a várostengely torkollik, átrendezik és újjáépítik. Az átépítéssel kapcsolatos a villa-mosvaút földalati helyezése is.

A Fórum és a Madách-sugárút

Különös gondot óhajtanak fordí-tani Budapest városrendező ténye-zői a belső körút művészi kikészí-tésére is. Bár itt nem tartják szük-ségesnek, mint a várostengelyénél azt, hogy az egész útvonal egysé-ges kiképzést nyerjen, csak bizo-nyos összhangot akarnak biztosí-tani. Feltétlenül a legközelebbi teen-dők közé kell sorolni ezen a vona-lon az Andrássy-út bevezetését a

belső úthálózatban. A régi Nemzeti Színház telkét is be kell építeni. Esetleg kamara-színházi épületet kell itt emelni, amelyre nézve már különböző tervek is készültek. Az új Városháza épületét szintén en-nek az egységes városképpel ellá-landó. Fórumnak is nevezett út-vonal beépítési módjával kell har-móniába hozni. Ide torkollik a már épülő Madách-sugárút, amelyről csodálkozással beszélnek most va-rosszerte, hogy nem sugárútszerűen, hanem görbén jön ki a Fórum-útra. Amde ki tudja, hogy ha teljesen kiépül, nem lesz-e éppen újszerű formájánál fogva különleges helyi

Atköltség, butorkocsban
csomagolást vidékre is, boraktározást elvállal!
Ríngwald
Teréz-körút 1/a
Telefon: 225-007